

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

SEPTEMBER 1938

Nr. 9

Juhtkonna aktiviseerimisest.

Noortemagister Valter Hiir.

1.

Iga organisatsiooni töös ja tegevuses vahelduvad tõusuajad mõõnadega. Vaadeldes meiegi Noorte Kotkaste organisatsiooni tööd viimastel aastatel peame tunnustama, et meilgi on tekkinud teatav mõõnaeg. See on ka päris loomulik. Vajab ju iga inimenegi jõude-hetki, mil ta võib puhata, et siis jälle värskele ja uue jõuga tööle asuda. Nii oleme noorte kotkastegi töös jõudnud sellise puhkehetkeni, mil puhkame organisatsiooni loomise ja selle sisemise elu kujundamise pingutusist ning kogume jõudu edaspidiseks.

Peame aga olema valvel, et see puhkehetk ei kestaks liiga kaua, muidu võime hõlpsasti jõuda ka tülpimustundeni. Seepärast meie noorte kotkaste juhtide otsemaks ülesandeks on lahendada probleem: kuidas saavutada uut indu ja värskendatud jõudu seni tehtud töö jätkamiseks ja süvendamiseks. Selleks on ainult üks lahendus — tuleb asuda meie juhtkonna aktiviseerimisele. Vaatleme üksikasjalikumalt, kuidas seda teostada.

2.

Aastate vältel on Noorte Kotkaste organisatsioon paisunud suureks ja võimsaks noorte koondiseks, haarates endasse ligi 17000 noort. Selle rohkearvulise noortepere kasvatus ja töökorraldamise ülesanded lasuvad noorte kotkaste juhtidel, kes need kohustused on endale võtnud vabatahtlikult. Ei saa küll nimetamata jätta ka palgalist juhtide-instruktorite kaadrit, kuid see

praegusel korral oma nii väikese arvulise koosseisu ja puht-kantseleiliste ülesannete täitmise tõttu ei etenda kuigi suurt osa organisatsiooni elus, võrreldes vabatahtlikult töölerakendunud juhtide kaadriga.

Vabatahtlikult töölerakendunud juhtidele on usaldatud suur ja tähtis ülesanne — korraldada 17000-liikmelise noorteorganisatsiooni sisemist tööd. Kui võrd hästi tuleb juhtkond sellega toime, on küsimus, mis organisatsiooni tuleviku seisukohalt on eriti tähtis.

Enne selle küsimuse lahendamisele asumist selgitame endile, kes tegutsevad noorte kotkaste juhtidena ja missugune on nende ettevalmistus noortetööks.

Oma kutse- ja tegevusalade järgi moodustavad noorte kotkaste juhid vägagi kirju pere. Nii leidub juhtide hulgas õpetajaid, riigi- ja omavalitsus-ametnikke, sõjaväelasi, vaimulikke, põllumehi, majandustegelasi ja teisi. Siiski enamuse moodustab pedagoogide pere.

Missugust ettevalmistust noortetööks omavad juhid? Domineeriv on siin instrueerimiskursustelt ja juhtide laagritest organisatsiooni algaastail omandatud teadmised ja oskused, millele on lisandunud kogemused tegelikust tööst. Leidub ka juhte, kes noortetööd on alustanud Skautide Malevas.

Seega väga vähene on nende juhtide arv, kes omavad täielikku ja kavakindlat ettevalmistust noortetööks. Kui arvestame selliste juhtidena noortemagistreid ja kotkajuhte, siis piirdub see arv ainult 120-ga. Arvestame siiajuurde veel sama palju agaramaid noorte kotkaste juhte, kes on asunud küll katsete sooritamisele ja viibinud juhtide harjutuslaagreis, kuid pole veel jõudnud kotkajuhi ja noortemagistri järkudesse, siis saame arvu 240. Arvestades juurde veel juhte, kes noorkotkajaks tööks vajalikud teadmised ja oskused on omandanud tegeliku töö varal, siis ometi ligi 50% on neid juhte, kes noortetööd teevad sellepärast, et ühtegi teist tegijat ei ole; tööd aga teha tuleb. „Teiste“ all mõtlen ma siin vastava ettevalmistuse saanud juhte.

Kunas ja kuidas jõuame nii kaugele, et rühmade ja haukaperede juhtidena tegutseksid noortemagistrid ja kotkajuhid? See nõue on ju ka kehtivates organisatsiooni põhimäärustes fikseeritud.

3.

Saanud sääraselt ülevaate noorte kotkaste juhtkonna koosseisust ja ettevalmistusest, asume selgitama meie juhtkonna aktiivsust.

Kuidas suhtutakse noortetöösse ja kuidas täidetakse juhi-ülesandeid, sellest sõltuvad töö tagajärjed.

Meenutame agarust ja tegevusindu organisatsiooni algaastail, mil tööd tunduvalt innustas selle uudsus. Hilisematel aastatel, uudsuse võlu kadudes muutub töö endastmõistetavaks kohustuseks. Noorte kotkaste töö muutumine

soovitavaks ja koguni nõutavaks kooli kasvatustöö osana, ei ole jätnud mõju avaldamata juhtide aktiivsusesse, kuna tööst tõsiselt huvitatud juhtidele on lisandunud juhte, kes juhtimistöole on asunud seepärast, et seda peab tegema.

Viimaseid juhtkonnast õhutab tööle muidugi ainuke põhjus: tööd tuleb teha. Teadagi, et sääraselt mõtlevate, mitte küllaldaselt aktiivsete juhtide poolt tehtav töö ei anna soovitavaid tulemusi.

Et see nii on, selles ei tule vist küll kahelda. Selle asjaolu tõendustena tarvitseb vaid märkida aeglast noortetööks ettevalmistatud juhtide juurdekasvu, noortetöösse puutuvate probleemide puudumist ja teisi selliseid tunnemärke.

Tuginedes eespool-avaldatud väidetele julgen langetada meie noorte kotkaste juhtkonna aktiivsuse hinnangu: noorte kotkaste juhtkond oma tegevusinnult on praegu keskseisus, näidates kalduvust passiivsusele.

See pole aga lubatav organisatsiooni töö ja tuleviku seisukohalt, sest juhtide poolt arendatav noorte töö peab olema hingestatud. Oleme sepad, kes taome hõõguvat rauda. Meie raud on aga sageli külm, kuna meil endil puuduvad hõõguvad sõed ja tubli sepalõõts, mis teeksid raua tulusks. Seepärast ka meie „meisterdus“ alati ei õnnestu, kuigi selle juures suurt vaeva näeme.

Tüüpiliseks näiteks selle kohta on ühelt vanemalt juhilt kuulnud väljendus: „Eks ma ole seni juhiks, kuni noortest ise juhid sirguvad.“ Kas see selliselt üldse teostub, on omaette küsimus.

4.

Kuidas parandada olukorda, s. t. kuidas teostada meie juhtkonna aktiveerimist?

Peame selleks koostama tegevuskavu: 1) praeguse olukorra parandamiseks ja 2) juhtide tööle ettevalmistuseks tulevikus.

Kavatsused tulevikus piirduvad teadliku juhtkonna ettevalmistamise korraldamise küsimusega. Kuidas saavutada teadlikke, vajalikkude teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskustega varustatud juhte?

Asume seega juhtkonna väljaõppe korraldamise küsimuse selgitamisele. Ma ei käsitle siinkohal praegust juhtide väljaõppe korraldust meie organisatsioonis, kuna selle hüvedest ja puudustest oleme loodetavasti kõik teadlikud, vaid suunan pilgud tulevikku.

Loomulikem tee nooremate juhtide võrsumiseks on see, et nad sirguvad üksustes. Selleks aga peab üksuste töö olema sedavõrd väljakujundatud ja süvendatud, et suudaks ainult selle varal anda juhte salkadele ja rühmadele. Linnades tegutsevad üksused seda juba suudavadki. On ka arenenud maaüksusi, kuid selleks siiski veel vähe.

Näeme seega, et ainult säärasest juhtide ettevalmistamise viisist ei piisa. Peame asuma teadlikule juhtide ettevalmistamisele — väljaõppele, kujundades sel alal tervikliku süsteemi.

Tulevikus peaks juhtide väljaõpe toimuma salga- ning rühmapealike koolides ja üleriiklikus juhtide koolis. Neid esimesi õppealalisi üritusi, s. o. salga- ning rühmapealike koole korraldaksid malevate staabid, kuna üleriikliku juhtide kooli teostajaiks peab jääma Peastaap.

Nende ürituste kõrval tuleb korraldada ka juhtide harjutuslaagreid, nagu need seni toimunud, kuid sel juhul kujunevad nad ainult abinõuks vanemate juhtide enesetäiendamise võimaldamisel (vanemate juhtide aja vähesus ei võimalda neil kaasatöötamist teistes pikemat aega kestvates õppealalistes ettevõtetes.

Kuna meil salgapealike koolide teostamiseks on täpne ja hästi väljatöötatud kava olemas (vt. „Kotka“ mõõdunud ja käesoleva aasta numbrites noortemagister Kaarel Lipingu kirjutust: „Töö korraldamisest salgapealike koolides“), siis keskjuhtiva asutise — Peastaabi lähemaks tööks peaks olema rühmapealike koolikava väljatöötamine, mille alusel koolid malevates juba käesoleval sügisel saaksid tegutsemist alata.

On kuuldusi, et Haridusministeeriumi Noorsoo ja Vabahariduse Osakond võtvat üleriikliku skautlike organisatsioonide juhtide ettevalmistava keskuse loomise enda hoolde. Ent praegusel korral on see siiski veel kuuldus ja seepärast tuleb ikkagi välja töötada ka üleriikliku noorte kotkaste juhtide kooli kava. Ka seegi ülesanne jääb keskjuhtivale asutisele — Peastaabile. Kui ka HM Noorsoo ja Vabahariduse Osakond asub üler. juhtide väljaõppe keskuse loomisele, siis noorte kotkaste juhtide kooli kava saab sel puhul kasutada materjalina ning selle varal on võimalik ka organisatsiooni töö huve rohkem silmas pida, kui see muidu võimalik oleks.

Juhtide kooli kursus peaks koosnema järgmistest osadest: 1) teoreetiline ettevalmistus, 2) praktiline osa (laagris), 3) töö üksuses ja 4) katsed.

Tulevikus omab üleriikliku juhtide kooli lõpetamine suurt tähtsust noortemagistri ja kotkajuhi astme saavutamisel.

Peale selle tuleb korraldada veel erikursusi noorhaugaste, vanemate poiste, merinoorkotkaste, ratsarühmade jne. juhtidele.

5.

Vaatlesime juhtide ettevalmistuse küsimuse korraldamist tulevikus. Aga kuidas parandada olukorda praegusel hetkel? Kuidas muuta juhtkondi aktiivsemaks — õhutada leeki?

Esmalt peame tõmbama kaasa laiemaid hulki meie juhtkonnast organisatsiooni töös esilekerkinud probleemide lahendamisele.

Juhtidel peab sisenduma veendumus, et kõikide töö ja elav osavõtt organisatsiooni elus esilekerkinud küsimuste lahendamisest on paratamatult vajalik organisatsiooni õitsenguks.

Teadmine ja tunne, et sa pole ainult rattake mingis „kroonulikus“ kellavärgis, vaid iseseisvalt mõtleja subjekt — loova töö tegija, aitab suurel määral kaotada loidust meie juhtide peres.

Kuidas saavutada säärast tunnet? Selleks tuleb kasutada mitmesuguseid ettevõtteid ja üritusi.

Tuleb korraldada üleriiklikke juhtide päevi, kongresse. Pessimistlikult mõtlejad juhid vaidlevad sellele vastu öeldes, et see on asjatu vaev, kuna sellistest üritustest pole kasu. Ometi aga on! Kas hästi kavastatud ja sisustatud juhtide nõupidamistelt me ei lähe uute mõtetega rikastatult ja teataval määral ka vaimselt värskendatult koju tagasi, kuigi me ei saa ütelda, et oleme juurde õppinud midagi käegakatsutavat. Teemasid sääresteks suurnõupidamisteks leidub küllaldaselt. Ärgu olgu nõupidamised sedavõrd asjalikud ja ametlik-igavad, kuivõrd sisendagu osavõtjaisse tunnet, et oleme kõik üks pere, kellel üks ning ühine eesmärk: töötada isamaa kasuks.

6.

Nüüd õppealalistest üritustest. Juhtide õppepäevade korraldamine malevates osutub tingimata tarvilikuks, kuid olgu ka need huvitavalt sisustatud. Rühma- ja salgapealikute koolid oma otsese eesmärgi, juhtide väljaõppe teostamise kõrval taotlevad ka veel teist eesmärki, vanemate juhtide noortetööle kaasatõmbamist lektoritena.

Malevate tööd juhtivaid isikuid tuleb hoida alalises kontaktis organisatsiooni elu päevaprobleemidega. Nii tundub loomulikuna malevate pealike koosolekute korraldamine vähemalt kahel korral tegevushooaja kestel.

Samuti tuleb korraldada kursusi ja õppepäevi malevate instruktoreitele noonkotkaliku töö süvendamise ning ühtlustamise eesmärgil.

Juhioskuse süvendamisel on meie esimeseks ülesandeks teadlikkude ja oskustega juhtide organiseerimine tähendatud eesmärgi taotlemiseks. Teadlikkude juhtide all mõtlen siinkohal noortemagistreid ja kotkajuhte, kes omandanud noonkotkalikuks tööks vajalikud teadmised ja oskused ning kellel ei puudu ka kogemused praktilisest tööst.

Nagu igal tööalal tegelevad isikud koonduvad ühinguisse — kodadesse, nii on ka päris loomulik, et noorte kotkaste juhid, noortemagistrid ja kotkajuhid, koonduvad omaette kogusse — Noortemagistrite kogusse.

Senine organiseerimisvorm, Noortemagistrite Ajutine Keskus, on osutu-

nud puudulikuks ja raskesti funktsioneerivaks asutiseks. Seepärast on siingi lähemaks ülesandeks uue tööaluse — kodukorra väljatöötamine.

7.

Juhioskuse süvendamise ja juhtide innustamise alal on täita suuri ülesandeid juhtide ajakirjal „Kotkas“. Ajakiri on läbi teinud asutamiskasused ja võidelnud endale eluõiguse kui ka tunnustuse juhtide peres. Loodan, et järjest kasvava poolehoiu ja kaastööga suudab ajakiri pakkuda veelgi enam senisest.

Juhioskuse süvendamise alal omavad veel suurt tähtsust tutvumine välismaise skautliku kirjandusega ja välismaiste matkade korraldamine. Matkamine avardab juhtide silmaringi, suurendab enesekindlustunnet välismaise noorsoo tööga tutvumise varal ja arendab juhtide ühtekuuluvustunnet.

Kodutütarde Rannamõisa suvikodu.

Kodutütarde Tallinna ringkonnal on oma suvikodu Rannamõisas, mida käesoleval suvel puhkekohana kasutasid 79 kodutütart ja 12 vanemat juhti. Suvikodu kasutajate juhtmotiiviks oli võetud: kaunistada oma kodu! Sügise tuleku tõttu lõppes suvikodu tegevus 21. augustil.

Lipu langetamine Rannamõisa suvikodus pärast suvipäevade lõppu.

Kaks sünnipäevalast

Noorte Kotkaste vanemateperes.

Augustikuus pühitsesid oma 50. sünnipäeva kaks meie tuntumat Noorte Kotkaste vanemat. 31. aug. s. a. sai 50-aastaseks Noorte Kotkaste Tartu Maleva vanem, koolide inspektor hr. Juhan Lang, ja 17. aug. s. a. saavutas sama vanuspiiri Narva Maleva abivanem, koolide inspektor hr. Aleksander Keppi.

Mõlemad, nii J. Lang kui A. Keppi on noorte hulgas eriti hinnatavad ja lugupeetavad oma sõbraliku ja arusaava suhtumise tõttu noortesse.

Soovime mõlemale noortejuhile pikka iga ja raugematut tahet meie noorte kasvatamisel meesteks meeste ridadesse!

Juhan Lang.

Aleksander Keppi.

J. Lang sündis 31. aug. 1888. a. Tartumaal Sootaga vallas. Õppis Sootaga-Lellatsi vallakoolis, H. Treffneri eragümnaasiumis ja Tartu linnakoolis. Omandas Valgas algkooliõpetaja kutse ja lõpetas 1913. a. Tartu Ülikooli füüsika-matemaatikateaduskonna cand. math. et phys. kraadiga.

Tegutsenud õpetajana ja koolijuhatajana Kodijärve valla Pühiküla algkoolis ja mitmes keskkoolis ja gümnaasiumis Tartus. 1928. a. alates Tartu linna koolide inspektor.

On viibinud enesetäiendamise ja kooliloludega tutvumise otstarbel Saksas, Inglismaal, Tšehhoslovakkias, Austrias, Soomes jm.

Eriti tuntud on J. Lang paljude õpikute ja kasvatussisuliste kirjutuste autorina.

Noorte Kotkaste peres tegutseb J. Lang organisatsiooni loomispäevist peale Noorte Kotkaste Tartu Maleva vanemana ja ajakirja „Kotkas“ nõukogu liikmena.

Aleksander Keppi sündis 17. aug. 1888. a. Läänemaal Vana-Varblas. Õppis Taali vallakoolis ja Sindi kihelkonnakoolis. 1904. a. astus Tartu õpetajateseminari. Oli kõsterkooliõpetajaks Põltsamaal ja Valgas. Lõpetas 1917. a. Petrogradis Pauli sõjakooli, kust siirdus teenima Soome Piirivalve polku. Hiljem teenis n.-leitnandina Tallinna kaitsepataljonis.

Peale Vabadussõda astus õpetajana ametisse Tartu, kust 1925. a. siirdus Elvasse õpetajaks. Lõpetas 1931. a. Tartu Ülikooli õigusteaduskonna. Alates 1937. a. tegutseb koolide inspektorina Narvas.

Noorte Kotkaste organisatsioonis tegutseb A. Keppi organisatsiooni loomisest peale, olles NK Elva malevkonna vanemaks ja Elva Kodutütarde ja Noorte Kotkaste Sõprade Seltsi esimeheks. Hiljem NK Tartumaa Maleva abivanem. Tegutsenud staabiliikmena ja lektorina paljudel õppepäevadel, kursustel ja peaaegu kõigis NK Peastaabi poolt korraldatud laagrites. Omab Kotkajuhi järgu. Praegu NK Narva Maleva abivanem.

Noorte kotkaste tegevuskava

1. okt. 1938. a. — 30. sept. 1939. a.

Alljärgnevalt on avaldatud Noorte Kotkaste organisatsiooni eeloleva tegevushooaja töökavas ettenähtud alade ja tööde loetelu, et pakkuda üldpilti kõigile noorteuhtidele organisatsiooni üldisest töösuunast ja päevakorral olevaist ülesandest. Osaliselt kannab see veel töökava projekti ilmet, kuna selle lõplikule kujunemisele avaldavad mõju malevaist saabuvad töökavad ja nende erisooovid, organisatsiooni eelarve kinnitamine ja sellega seoses veel teised asjaolud.

Organisatsiooni senine areng kirjutab ette hulk töökohustusi, mis nõuavad tingimusteta kiiret teostamist. Mõnede ülesannete lahendamine tundub isegi nagu puudujäägi katmisena, kuid takistavaid olusid võites saavutatakse normaalne areng töö korraldamises. Läheme uuele tegevusaastale vastu lootusega, et selle aja jooksul lahenevad noorsoo organiseerimisküsimused, mis võimaldavad lõpetada organisatsioonilised korraldustöö küsimused.

Peame jõudma organisatsiooni 10. tegevusaastaks ja selle suurürituseks — üldlaagriks — saavutada organisatsiooni kindlailmelise sisekorralduse, täiesti ettevalmistatud juhtkonna ja eeskujulikult korraldatud noortepere. Kõikide juhtide eesmärgiteadliku ja kavakindla tööga taotleme seda.

I. Organisatsiooniline korraldustöö.

Peastaabi korraldusel:

1. Noorte Kotkaste Põhimääruste ümbertöötamine vastavalt tegeliku töö kogemusele ja Noorsoo organiseerimisseadusele.

2. Järgu- ja erikatsete kavade parandamine ja täiendamine kooskõlas kõigi skautlike organisatsioonide kavadega.

3. Vanemate poiste töö korraldamine

ja nende üksikasjalise tegevuskava välja-töötamine.

4. Vormikavandite väljatöötamine a) vanemate poiste, b) merinoorkotkaste ja c) eriüksuste jaoks.

5. Käsiraamatu IV ande — sisekorraldus — ettevalmistus ja väljaandmine (1939/40. a. vahetusel).

Malevate korraldusel:

1. Uute üksuste organiseerimine, kus selleks eeldusi olemas: a) haukapered + + rühmad + van. poiste üksused, b) üksiksalgad.

2. Liikmete värbamine tegutsevasse üksusesse.

3. Laskuringide ja teiste eriüksuste (spordiklubi, meri-, ratsa-, patareirühmad jt.) organiseerimine vanemaile poistele.

4. Rühma- ja salgakodude soetamine ja sisustamine.

II. Juhtide ettevalmistamine.

Peastaabi korraldusel:

1. Süsteemikindla kava koostamine üleriikliku juhtide väljaõppe teostamiseks, mis haarab enesesse salga- ja rühmajuh-tide koolid, nooremate juhtide õppelaag-rid, siis üleriiklikud kursused, õppepäevad ja harjutuslaagrid kui ka vanemate juhtide ettevalmistuse.

2. Rühmapealikute koolidele üksikasjalised kavad ja tööjuhised.

3. Malevate instruktorite nõupidamise, õppepäevade ja kursuste (29.—31. okt. 1938, jaan./veebr. 1939, 5.—12. juulini 1939) korraldamine.

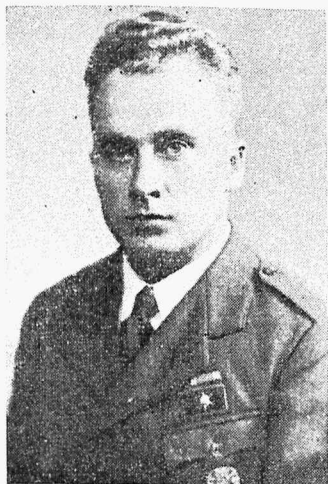
4. Ettevalmistuskursus salga- ja rüh-mapealikute koolide juhtidele — 29.—31. oktoobrini 1938.

5. Üleriigilise juhtide 5. harjutuslaagri teostamine — 20. juulist—1. aug. 1939.

6. Noortemagistrite ja kotkajuhtide nõupidamis- ja õppepäevad 17.—20. augustini 1939.

Noortemagister Kaarel Liping,

NK Peastaabi vanema instruktori kt.

Noortemagister Kaarel Liping.

Sõjavägede Ülemjuhataja käskkirjaga nr. 135 — 1938. a. ja Kaitseliidu Ülema käskkirjaga nr. 40. — 1938. a. on määratud Kaitseliidu Peastaabi Noorteosakonna vanema instruktori kohustetäitjaks 16. juulist 1938. a. arvates noortemagister Kaarel Liping.

Nmag. K. Liping on sündinud 23. veebruaril 1907. a. Nõos raudteelase pojana. Tegutsenud õpetajana Kammeri, Ulila, Elva ja Tartu Õpetajateseminari algkoolis.

Skautlikul alal tegutseb K. Liping juba 1922. a. alates, olles 1926.—1929. a. Tartu Skautide Maleva pealikuks, omades skautmasteri kraadi. Skaudina osa võtnud suurlaagrist Rootsis, Lätis, Poolas, Inglismaal ja Ungaris. Sooritanud huvi- ja õppereise Saksamaal, Austrias, Itaalias jm.

Noorte Kotkaste organisatsiooni astus K. Liping 1930. a. On tegutsenud rühma-, malevkonna- kui ka malevastaapides ja paljudes laagrites, õppepäevadel ning kursustel juhina, lektorina, instruktoriga, korraldajana jne. Noorte Kotkaste üleriiklikes ettevõtetes on K. Lipingu osaks alati olnud sisulise töö kavastamine ja läbi viimine.

Eriliselt tuleb alla kriipsutada K. Lipingu teeneid vanemate juhtide harjutuslaagrite ja salgapealikute koolide töö aluste rajamisel, kavastamisel ja teostamisel.

Viimasel ajal tegutses K. Liping Noortemagistrite Nõukogu esimehena, Tartumaa Maleva abipealikuna ja „Kotka“ toimetuse liikmena.

Omab Kotkaristi kuldristi, Valgeristi III kl., NK teenetemärgi ja mitmeid Eesti skautide Maleva tunnustusväljendeid.

7. Malevate staabi liikmete nõupidamiskoosolek 19.—20. augustini 1939.

8. Aktiivsete juhtide (instrukt.) läkitamine Inglismaale Gilwelli laagri kursusele suvel 1939 — arvult 4 juhti.

9. Juhtide ekskursiooni organiseerimine mõnest välismaisest skautide laagrist osavõtuks.

10. „Kotkale“ juhtimisalalisi artikleid.

11. Üleriigilise juhtide kokkutuleku korraldamine (?) — aprillis (ülestdõusmis-pühade eel).

Malevate korraldusel:

1. Salga- ja rühma juhtide koolide korraldamine.

2. Õpperühmade töö arendamine ja soodustamine.

3. Nooremate juhtide harjutuslaagrite teostamine.

4. Vanemate juhtide nõupidamis- ja õppepäevade pidamine.

5. Rühmadevahelise läbikäimise organiseerimine ja soodustamine.

6. Külasterühmade saatmine teiste malevate suurriitustest osa võtma.

7. Õppevahendite ja -abinõude hankimine ja raamatukogu täiendamine eestikeelse ja võimaluste järgi ka võõrkeelse skautliku kirjandusega.

8. Juhtide ajakirja „Kotkas“ tellimine kõigile üksusile ja juhtidele.

III. Laagrid, võistlused ja suvikodu.

Peastaabi korraldusel:

1. Instruktorite erilaager 5.—12. juulini 1939.

2. Vanemate juhtide V harjutuslaager 20. juulist — 1. augustini 1939.

3. Suvikodu otstarbekohase kasutamise kava, tegelik töö rakendamine suvikodus, eriti suveperioodil (juunis, juulis, augustis).

4. Malevatevaheline patrullivõistlus — juunis 1939 (pärast koolitöö lõppu).

5. „Alati Valmis!“ võistluse jätkamine.

6. Üldlaagri korraldamiseks (1940. a.) eeltööde tegemine.

7. Malevatevaheline laskevõistlus noortele kotkastele eraldi (?).

8. Võistlus kirjanduslikul alal (?).

Malevate korraldusel:

1. Malevate üldlaagrid (kavatsused 5—6 maleval), nooremate juhtide õppe-laagrid, malevkondade ja rühmade laagrid — juunis/juulis. — Kui selgub üldlaagri korraldamine 1940. a., antakse Peastaabi poolt erijuhiseid neis laagreis töö korraldamise kohta ettevalmistusena üldlaagriks.

2. Jala- ja rattamatkade korraldamine.

3. Tegevuse võistlus parima rühma nimele ja mitmesugustel eritegevuse aladel (sport, orienteerumine, matkamine jne.).

IV. Majanduslik korraldustöö.

Peastaabi korraldusel:

1. Suvikodu („Kotkakodu“) sisustamine (voodid,apid, laud, toolid, pingid, taburetid, nagid jne.) ja vajalike ehituste teostamine — basseini, spordiplatsi, ümbruse plaanikindel korrastamine ja kaunistamine.

2. Alalislaagrikoha rajamine Viitnale.

3. Mitmesuguse nk. varustuse standardtüüpide väljatöötamine ja müügikorralduse organiseerimine.

Malevate korraldusel:

1. Telkide, õppeabinõude ja mitmesuguse laagrivarustuse hankimine.

2. Maleva- ja rühmakodude muretsemine ja sisustamine (poiste oma töödega).

3. Malevate alaliste laagriplatside organiseerimine ja väljaehitamine.

V. Kirjastamine.

1. NK Põhimäärused (ümbertöötatud kujul).

2. NK järgu- ja erikatsed.

3. NK pioneeri käsiraamat.

4. NK juhtide kooli kava.

5. Tegevuse aruanne (brošüür).

6. „Kotka“ väljaandmise jätkamine.

Ettevalmistusel.

1. Käsiraamatu IV anne — sisekorraldus.

2. Käsiraamat juhtidele.

3. NK organisatsiooni 10. a. tegevuse album.

VI. Propaganda alal.

Peastaabi korraldusel:

1. Ajakirjanduse informeerimine organisatsiooni tööst.

2. Raadiotundide kasutamine noorte kotkaste tegevuse tutvustamiseks.

3. Noorte Kotkaste filmi lõpetamine ja Kultuurifilmi kasutamine.

4. Organisatsiooni tegevusaruande (brošüüri) koostamine ja levitamine.

Malevate korraldusel:

1. Ajakirjanduse informeerimine maleva ulatuses toimuvast noorte kotkaste tegevusest.

2. Avalikud esinemised: üksuste pidulikud koondused, tegevuse tutvustamine demonratsioonkoondustega, tööde näitused, avalikud võistlused, pidustused, paraadid, esinemised kohalikel rahvaaktustel, vormis matkamine, laagrid jne.

3. Maleva tegevus-aruande (brošüüri) väljaandmine ja levitamine.

K. Liping.

Noortemagister.

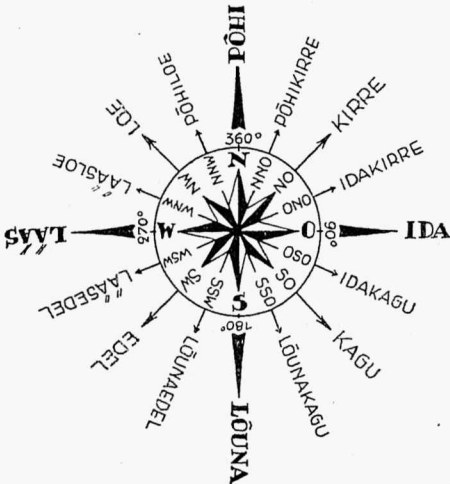
NK Peastaabi vanema instruktori kt.

Noorkotkalikust topograafiast.

Noortemagister Riho Lahi.

(Järg.)

VII. Ilmakaarte määramine.

Joon. 19.

Noorkotkal tuleb sagedasti liikuda tundmatul maastikul, kus ainsaks teenäitajaks osutub kätteantud või teadasaadud suund ilmakaarte suhtes või paremal juhul ümbruskonna kaart. Õige edasi liikumine sellises olukorras ei ole mõeldav, enne kui ilmakaared meie asukoha suhtes on kindlaks määratud. Eriti vajalik on ilmakaarte määramine tundmatus maastikus ja maakohtade plaanistamisel.

Ilmakaarte määramiseks võib kasutada rida mitmesuguseid võtteid.

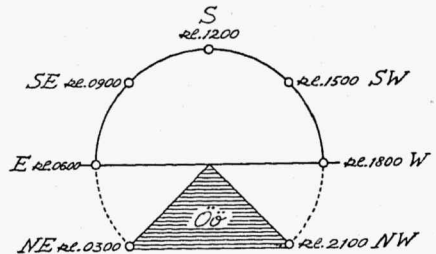
1. Päikese järgi.

Täpsemat ilmakaarte määramist võimaldab päike. Selleks on vaja hästi teada päikese asendit taevavõlvil teatud kellaaegadel. Üldiselt tuntud reegel, et päike tõuseb idast, keskpäeval asetseb lõunas ja õhtul loojub läände, ei pea paika muul ajal kui ainult kevadise ja sügisese pööripäeva paiku.

Kuna maakera tiirleb ühe korra ümber oma telje 24 tunni jooksul, siis näib, et päike teeb 24 tunni jooksul ringi ümber maakera. Oma teekonnal saavutab ta kõrgeima seisukoha keskpäeval — kell 12.00. See jääb igal aastajal muutmatuks aluseks päikese abil ilmakaarte määramisel, sest siis asetseb päike täpselt lõunakaarres (S, sks. Süd). Veerandi öö-päeva ehk 6 tunni jooksul teeb ta järelikult veerand ringi või 90°, seega asetseb ta kell 18.00 läänes (W, sks. West, prants. O, ouest), kell 24.00 põhjas (N, sks. Nord), kuigi ta pole meile nähtav, ja hommikul kell 6.00 idas (O, sks. Ost, ingl. E, east).

Kuna aga suvisel pööripäeval päike tõuseb juba kell 3.00 hommikul, siis ei asetse ta tõusumomendil mitte idas, vaid põhja-idas ehk kirdes (NO) ja loojub õhtul kell 21.00 põhja-läänes ehk loodes (NW).

Talvisel pööripäeval tõuseb päike kell 9.00 hommikul. Järelikult tõuseb ta siis lõuna-idast ehk kagust (SO) ja loojub kell 15.00 lõunaläänes ehk edelas (SW). (Vt. joon. nr. 20.)

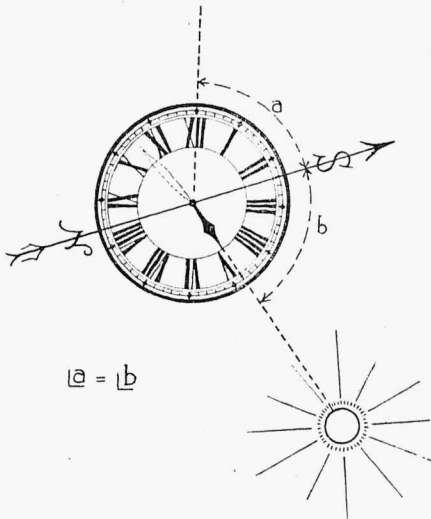

Joon. 20.

Seega võime päikese järgi eksimatult ilmakaari määrata ainult siis, kui teame kellaaega ja päikese asukoha vastavust nurgakraadides NS suunale sel kellaajal.

2. Kella abil.

Ülaloodud rakendusviis nurgakraadidega on raskesti rakendatav, ja kasutatav ainult pea-ilmakaarte (N, O, S, W) määramisel kell 9.00, 12.00 ja 18.00. Hoo- pis hõlpsam on kasutada ilmakaarte määramisel kella kompassina alljärgnevalt.

Joon. 21.

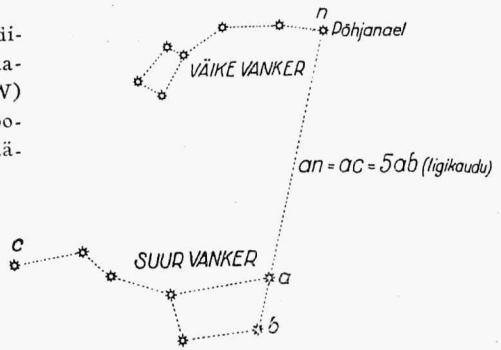
Asetame kella peopesale, nii et kella tunniosuti (väike osuti) on suunatud päikese poole. Siis asetseb lõunakaar alati tunniosuti ja number 12 vahelise nurga poolitusjoonel (vt. joon. nr. 21). Kui meil lõunasuund leitud, ei tekita teiste ilmakaarte määramine mingit raskust.

3. Põhjjanaela järgi.

Õige sagedasti tuleb ilmakaari määrata öösel, kui päike ei paista. Raamatutest ja juttudest teame, et muistsed rahvad, eriti aga meresõitjad, kellel polnud kasutada kompassi, määrasid ilmakaari ühe kinnistähe, nn. Põhjjanaela abil.

Põhjjanael asetseb vaataja suhtes alati põhja suunas.

Raskusi võib teha Põhjjanaela leidmine. Selles aga aitab meid tuntud Suur Vanker (tähtkuju), mida küll vist iga poiss oskab taevavõlvilt leida. Kui tõmmata Suure Vankri tagumistest ratastest sirg-

Joon. 22.

joon üles, siis näeme, et hulk maad (ligikaudu viiekordne Suure Vankri tagumiste rataste vahe) kõrgemal asetseb samal joonel tugevasti helenduv täht. See ongi Põhjjanael. (Vt. joon. nr. 22.)

4. Kuu järgi.

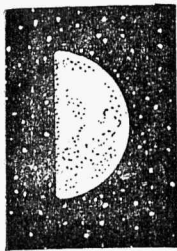
Kuuvalgeil ööl võime ilmakaari määrata ka kuu järgi. Täiskuu näeme alati seal, kus asetses päike 12 tundi tagasi. Seega asetseb täiskuu südaööl (kell 24.00) lõunakaares, kell 18.00 idas jne.

Joon. 23. Täiskuu.

Kuu esimest veerandit (noorkuu) näeme alati seal, kus päike asetses 6 tundi tagasi. Seega asetseb kuu esimene veerand südaööl läänes, õhtul kell 18.00 lõunas jne.

Kuu viimane veerand (vanakuu) asetseb seal, kuhu päike jõuab 6 tunni pärast. Seega asetseb kuu viimane veerand südaööl idas, kell 6 hommikul lõunas jne.

Joon. 24.
Kuu esimene
veerand.

Joon. 25.
Kuu viimane
veerand.

Kohe peab aga lisama, et arvestada tuleb ülaltoodud täpsena ainult kuu faaside haripunktil. Vahepeelisel aegadel tuleb kellaegasid lähendada või eemaldada vastavalt sellele, kui palju kuu on kasvanud või kahanenud.

Tavaliselt ei oska poisid ka vahet teha kuu esimese ja viimase veerandi (noorja vanakuu) vahel. Siin aitaks, kui meele peame, et noorkuul nägu kasvab, vanakuul aga kahaneb. (Vt. joon. nr. 23—25.)

Ka saame vahet teha, kui meele peame, et viimasel veerandil on kuu kumerus vasakut kätt (pane tähele: viimane — veerand — vasakut), või veel: vana kuu vahib Westi (läände), s. t. kuu sirbi otsad näitavad läände.

5. Looduslike märkide abil.

Pilves ilmaga ei saa kasutada ühtegi ülaltoodud ilmakaarte määramise viisi, seepärast käsitlevad allpool-toodud juhised kõiki võimalusi ilmakaarte määramiseks pilves ilmaga.

Puude tüved on põhja poolt sammaldunud, sest päike kuivatab tüve lõuna poolt. Sammal aga armastab niiskust.

Puude oksad on lõuna poolt rohkem arenenud, kuna lõunaküljes on rohkem valgust.

Kändudel võime selgesti leida puu aastaringe. Need on tavaliselt (eriti üksikult kasvavate puude juures) lõunaküljel laiemate, põhjaküljel kitsamate vahedega, sest puutüve lõunaküljel on päikese tõttu valgust ja soojust rohkem, mille tõttu seal mahlade liikumine ja toidu

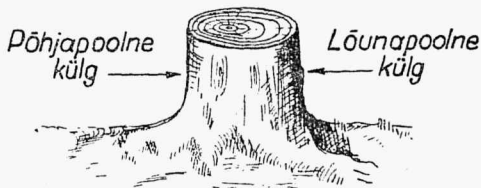
juurdevool on intensiivsem. (Vt. joon. nr. 26.)

Kivide põhjaküljel leidub rohkem sammalt.

Linnupesade sissekäigud on enamasti lõunakaarest.

Sipelgapesad asetsevad lõuna pool puutüve.

Samblikud puutüvedel ja kividel sisaldavad lõunapoolsel küljel rohkem lehe-rohelise terakesi (värvuselt rohelisemad).

Joon. 26.

6. Ehitiste abil.

Tähelepanelik vaatleja leiab elamute ja ehitiste ümbruses palju märke, mille abil määrata ilmakaari.

Kirikute tornid ja sissekäigud on ehitatud kõikjal kiriku läänepoolsesse, altarid aga idapoolsesse otsa.

Ev. lut. usu kalmistutel asetsevad ristid hana läänepoolses, ap.-õigeusuliste kalmistutel idapoolses otsas.

Hoonete katused on põhjapoolselt küljelt rohkem kõdunenud ja sammaldunud. Suvel on laastukatuste lõunapoolsetel külgedel laastuotsad üles kuivanud.

Vanemate hoonete aknaklaasid helgivad lõunapoolsel küljel vikerkaarevärviliselt (nagu õli vee peal), sest aastate jooksul on päikesekiired klaasi koosseisus kutsunud esile keemilisi muutusi.

Mesilates on tarude lennuavad asetatud lõunasse või kagusse, mitte kunagi aga põhja või läände.

Kuldnokakastide lennuaugud on asetatud enamikus kagusse (ka lõunasse).

Kuusehekid hoonete ümbruses on istutatud enamasti aia põhjapoolsele küljele.

(Järgneb.)

„Alati valmis!“ võistluste korraldamisest.

Noortemagister K. Liping.

Harjumusena tundub juba alustada sügisest tegevust rühmas aastaid kestnud „Alati valmis!“ võistlusega. Päris tänuväärt, et kavas on mingisugune ala, millega poisid rühmas viia sügisel korraga hoogsale tegevusele. Huvitavad mitmekesised võistlusalad köidavad poisse mitmeti — esiteks annavad võimaluse proovida oma võimeid, näitavad enese paremust mullusest — ja iga sekundi edu saavutamise pärast tuntakse rõõmu. Teiseks omavaheline päremuse proov. Igavaks ei kujune see kellelegi, sest võistlusalad on mitu ja kui mõnel ühel alal pole edu, siis teine ala on tema sõiduvesi. Koos võistlusharjutustega käib arutus ja kalkuleerimine — igaüks arutab, missuguse koha keegi saavutas ühel või teisel alal. Nii tundub võistlus enamikule poistest rohkem oma rühmavahelise võistluseks, kuid iga ala tipumehed on huvitatud siiski, millised olid tulemused läinud aastal sel alal, kas kellegi võimed küünevad mulluse rekordi purustamiseks. Aga milliseks kujuneb käesoleva aasta võistluses parim tulemus — mitmes mina peaksin olema? See on vaikne mõte, mis ergutab päremusele, ässitab harjutusele. Katsetatakse ikka uuesti ja uuesti — terved koondused kuluvad harjutusiks ja ettevalmistuseks pärisvõistlusele.

Tõelise võistluse eelvuse kõik sümptoomid avalduvad ja pääsevad mõjule. Ja sellest on tulu: esiteks sügisese tööhoo loomine poistele ja teiseks juhtidele kerge tegevuse käikulaskmine. Kuni kestab nimetatud võistlusalade harjutamine ja võistluste teostamine, seni on aega kavastada uut tegevust kogu järgneva tööperioodiks.

Iga aastaga on kujunenud võistlusist osavõtt elavamaks ja tulemused tunduvalt paremaiks. Otse üllatamanevaid tagajärgi saavutatakse. Vaadatagu parimat morskirjutajat — selle käsi näib tööta-

miseks olevat juba omaette aparaat. Sõlmede köitmises parim — kas pole selle poisi kiiruses fakiiri osavus? Vaadatagu kauguse ja pikkuse mõõtmisi enesemõõdete abil — 100% õige! Tuletegemise ja kiviviske tulemused samuti haruldased, kuid need alad on siiski kõige ebamäärasemad — tuletegemises ilmastiku ebaühtlus, puude valik, kirves ja muudki; kiviviske samuti kivi raskus, kuju jt. olulisi erinevusi. Neid kaht ala tuleb edaspidi veidi teistel tingimustel korraldada.

Küllap juba käivad harjutused mitmes rühmades. Ja kus seda vahest veel mitte ei tehta koolitöö alguse tõttu, siis ligemad päevad ettevalmistuse käsilevõtmiseks pole sugugi varajased, kui arvestada, et mitmed alad on ainult väljas teostatavad ja ilmastik ei paku vahest hiljem kuigi kutsuvaid võimalusi. Võistluste tulemusilegi on palju kasu, kui neid ei jäeta viimasele kuupäevale korraldada, vaid paremate ilmadega püütakse need varem teostada.

Märkimisväärne võistluste korraldamises on see, kuidas vahekohtunike tegevused sama rühma vanakotkas ja teisedki tegelased malevkonna staabist, KL kompaniist jne., kes võistleva üksusega üsna tihedas seoses, suudavad väärika erapooletusega õiglasi tagajärgi tunnistada. Võistlustuhinast on ju nemadki kaasa kistud ja võistluspunktid tavaliselt pimestavad aususe — kuid siin on kasvatuslikust eesmärgist arusaamine ja selle hindamine ometi võistluskirest üle.

Iga võistlus peab tuginema aususele, muidu pole see üldse mõeldav noorte kotkaste peres, pigem ta jäägu pidamata siis. Sellest on arusaamine üldine, nagu see väarikate noortejuhtide juures teisiti olla ei saa.

Kas seesugune ausus noorte silmis
(Järg lk. 168)

Tegevtoimetaja vahetus.

Arvates 1. sept. s. a. lahkus uute tegevusülesannete juurdetekkimisest olenevalt ajapuudusel „Kotka“ tegevtoimetaja kohalt noortemagister Valter Hiir. Uueks tegevtoimetajaks samast ajast arvates on kinnitatud senine toimetuse liige noortemagister Riho Lahi.

Senine tegevtoimetaja.
noortemagister Valter Hiir.

Uus tegevtoimetaja
noortemagister Riho Lahi.

Noortemagister Valter Hiir on tegev skautlikes organisatsioones juba 1927. a. alates. 1932. asus ta tegutsema Noorte Kotkaste organisatsioonis Tartu Maleva insruktorina. Pikemat aega oli NK Tartumaa Maleva insruktoriks ja Noortemagistrite Nõukogu liikmeks. On 28. aug. s. a. peale Noortemagistrite Nõukogu esimehiks.

NK juhtide ajakirja asutamise mõte ja algatus on pärit V. Hiirelt, kes NK Peastaabis ja Noortemagistrite Nõukogus pidevalt selgitas oma ajakirja asutamise vajadust ja koostas kavasid ajakirja elluviimiseks, kuni 1936. a. algul sellele reaalsed tulemused järgnesid oma ajakirja „Kotkas“ näol.

„Kotkas“ on olnud V. Hiire südameasjaks ja rasketes tingimustes töötades on ta suutnud ajakirja ligi kolmeaastase tegutsemise järel viia nii kaugele, et praegu ei ole Noorte Kotkaste organisatsioon mõeldav ilma „Kotkata“.

V. Hiir ei jää nüüdki eemale ajakirja juurest, vaid tegutseb edasi toimetuse liikmena ja lähema kaastöölisena „Kotka“ juures. Toimetus ja kogu NK juhtide pere avaldab nmag. V. Hiirele südame-

Noortemagister Riho Lahi on sündinud 27. okt. 1904. a. Virumaal Palmse v. Tegutsenud õpetajana ja koolijuhatajana Narva linnas, Varnjas, Võsul ja Aasperes.

Noorte Kotkaste organisatsiooni astus R. Lahi organisatsiooni loomisel 1930. a. sügisel. Tegutsenud pidevalt rühma vanakotka ja malevkonnapealiku kohtadel.

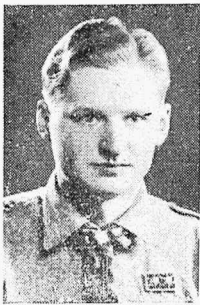
1933. a. kaitses noortemagistri väitekirja: „Noorte Kotkaste rühm kasvatusliku tegurina“. Koostanud NK Peastaabi lõkkevestluste seerias ilmunud „Kotkapoeg Agu kirjad“, tegutsenud „Noorte Kotkaste mängude käsiraamatu“ ja „Pesakotka katse“ kaasautorina, avaldanud noorkotklusse puutuvaid artikleid „Eesti Koolis“, „Kotkas“ jne. Tegutsenud Peastaabi ettevõtteis. Praegu Noortemagistrite Nõukogu sekretär.

Omab Kotkaristi V kl., Valgeristi III kl. ja NK teenetemärgi.

Alates käesolevast sügisest tegutseb R. Lahi õpetajana Tartu linna 3. algkoolis.

likemat tänu nähtud vaeva eest ja loodab, et tema loodud alused ja suund jäävad domineerivaks „Kotka“ juures ka edaspidi.

Võitjad „Alati valmis!“ võistlustel 1937. a.

Kp. Märt Mõtuste,
Tcrtu Melev,
I koht — 127 p.

Kp. Ülo Laante,
Pärnumaa Melev,
III koht — 125 p.

Kp. Jüri Karu,
Lääne Melev,
IV koht — 124 p.

Kp. Joh. Ester,
Lääne Melev,
V koht — 123 p.

Kp. Kalju Aigro,
Võru Melev,
VIII koht — 121 p.

Kp. Villem Merilai,
Sakalamaa Melev,
XI koht — 120 p.

Kp. Ülo Polikarpus,
Sakalamaa Melev,
XIII koht — 120 p.

Kp. Kalev Nau,
Saaremaa Melev,
XV koht — 119 p.

leiab hindamist, kus neil oleks võimalik vahekohtuniku ühe silma kinni pigistades palju reaalsemaid ja silmanähtavamaid kasusid saavutada?

Sellele küsimusele ruttaks vist iga noortetegelane ise vastust andma, sest pildid ja näited oma juhitava rühma elust on küllaltki otsekohesed.

Pole ma kuulnud kuskilt seda, missuguse tundega küll need poisid võiksid olla, kellele helde kohtuniku mõõduga punkte on pealekauba antud; kuulnud olen küll nende poiste enesetunde vääriskusest, kes vahekohtuniku õiglasel tunnistamisel on omaks võinud nimetada ainult teenitult saavutatud punktide arvu. Seda tahaksid vist kõik kinnitada. Need

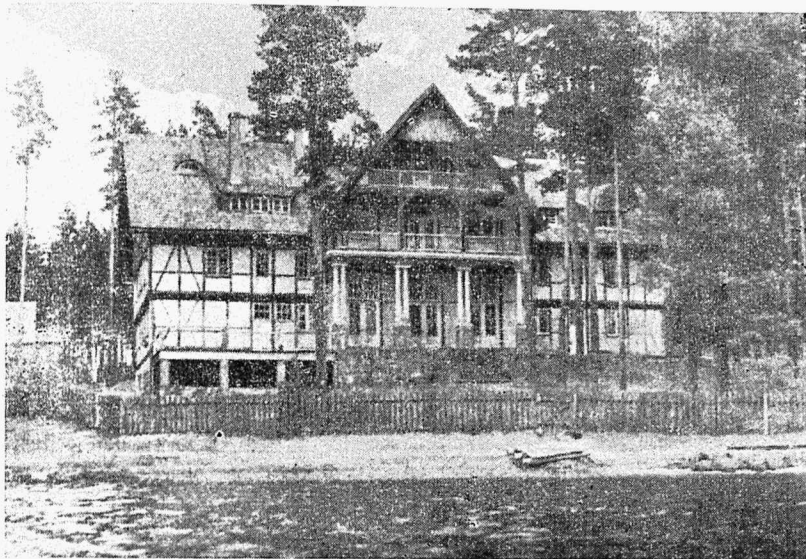
poisid on otseses mõttes — aususele uhked.

Isegi kadedust ei tunta sellest, kui naaberrühm on saavutanud suuremaid tulemusi, ollakse rahul oma piskuga rohkem kui naaberrühmas rekordtulemusega. Kuudas on see võimalik? Aitas ainult sellest, kui naaberrühma poiss kiitis nende „lahket“ vahekohtunikku.

Kuigi seesuguseid tõsise võistlusrõõmuta poisse pole palju, kahju siiski, et nende „kasvatust!“ ka nimetatakse noorkotkalikuks.

Olgu ka eeltulevail „Alati valmis!“ võistlusil meie peres aususel aukoht. Poisid paluvad seda tingimata, nad tahavad olla eelkõige — aususele uhked!

Avati „Kotkakodu“.

Noorte Kotkaste suvikodu Võru Kubjal.

Pühapäeval toimus Võru külje all Kubja järve ääres Noorte Kotkaste suvikodu „Kotkakodu“ avamine.

Avatud kodu seisab looduslikult ilusa Kubja järve kaldal männimetsaga kaetud mäeveerul. Koduks on KL ja HM poolt selleks saadud toetuste varal ostetud suurem suvila. Peale käesoleval suvel teostunud suuremat remonti leidub kolmekordses majas 34 üksik-tuba, 2 suuremat saali, köök, vajalised kõrvalruumid ja rida rõdusid. Kodu võimaldab majutada korraga 100 kuni 150 poissi ühes vajalise juhtkonnaga.

Avamistalituseks olid kohale sõitnud HM noortenõunik hr. J. Maisma, NK vanem kol. J. Maide, NK Peastaabi ülem noortemagister J. Tedersoo, kõikide malevate staapi-

de liikmed ja instruktorid, noortemagistrid, kotkajuhid jt., kokku ligi 100 inimest.

Avatalitus algas koraaliga, mille järel NK Peastaabi ülem J. Tedersoo andis ülevaate „Kotkakodu“ saamisest ja arendamisest ja selle vajadusest ja tähtsusest noorsoo kasvata-misel.

NK Vanem kol. J. Maide tõi ter-vitusi NK Pea-vanemalt kindr. J. Laidonerilt ja KL Ülemalt kindral J. Oras-maalt.

Seejärel avas NK Vanem kol. J. Maide „Kotkakodu“.

Noortenõunik J. Maisma tervitas HM noorte juhataja kol. Vellerinna nimel.

Pildikilde „Kotkakodu“ avamiselt.

Kodutütarde organisatsiooni nimel tõi tervitusi prl. L. Pedaste. Võru Noorte Kotkaste Maleva vanem, koolide inspektor J. Reinet oma tevituses soovis, et Võru ilusas ümbruses kasvaks noortes ka ilus ja terve vaim.

Ühenduses „Kotkakodu“ avamisega toimusid uues kodus 22.—27. augustini malevate instruktorite õppepäevad, 27. augustil Noortemagistrite Ajutise Keskuse üldkoosolek ja 28. augustil malevate staabiliikmete nõupidamiskoosolek.

Kõigi nende kohta lähemalt vastavasis erikirjutusis.

Pildikilde „Kotkakodu“ avamiselt (vt. eelm. lk.).

1. Katuseviilul asetsev noorkotka märk ja „tiitel“ peavad igale möödujale ütlema, mis hoone ees ta seisab. Suured lahtised rõdud võimaldavad palavate päikesekiirte eest varjuotsijale viibida ikkagi värskes õhus.

2. Avamistalituseni on veel aega. Osa kogunenud pealikuid kasutavad vaba momenti „Kotkakodu“ esiselt kauni ümbruse silmutsemiseks. Seesama pilt tõendab, et samadel rõdudel võib ka päikesevanne võtta.

3. Pühapäeva hommikul tõusis „Kotkakodu“ esisel kõrgesse masti meie sini-must-valge lipp koos Noorte Kotkaste embleemiga suurel sinisel kangal.

4. Peastaabiül.: „Ja see sündis, et sõna sai teoks.“

5. Nii kuulutati avatuks „Kotkakodu“. „Kujunegu see maja meie juhtidekaadri taimelavaks!“ lausus meie Vanem hr. kol. J. Maide. Tema ees laual on stardivalmis „Kotkakodu“ värske külalisteraamat koos sullepeaga ja tindipotiga.

6. „See maja, mille avamisel me praegu viibime, saagu pioneeriks, mille eeskujul varsti terve maa on kaetud tiheda noortekodude võrguga!“ soovis oma tervituskõnes HM noortenõunik hr. J. Maisma.

7. „Terve kodutütarde pere tunneb suurt rõõmu teie oma kodu saamise puhul,“ ütles Kodutütarde peasekretär prl. L. Pedaste.

8. NK Võru Maleva vanem, koolide inspektor hr. Reinet soovis, et Võru ilusas ümbruses areneks „Kotkakodu“ elanikes ka ilus ja terve vaim.

9. Ja tõesti on „Kotkakodu“ ümbrus ilus. „Kotkakodu“ esisel helgib Kubja järv metsasalude ja niitude vahel. Ikka ja jälle peab tulema majaesisele terrassile seda vaa-det imetlema, kuigi saalis ootab aural lõunasöök.

10. Nii istusid avatalitusel NK Vanem kol. J. Maide, KL Võru Maleva pealik major J. Heljuste, Kodutütarde peasekretär prl. L. Pedaste ja NK Sakalamaa Maleva pealik A. Vilms. Kahe viimase vahelt nähtus ka meie vanaveteraan, NK Võru Maleva pealik J. Anso, kes alles käesoleva aasta algul sai 60-aastaseks.

11. Siin näeme juhte Tartumaalt, kes isegi üleriiklikel sündmusil peavad külj-külje kõrval astuma. Aga seisustevahel on siiski süülitatud — esireas noortemagistrid K. Liping, V. Hiir ja E. Vardja, tagareas kotkajuhid A. Aarma, A. Soo ja J. Tamm.

12. Ja õhtul, siis kui kõik olid ära söitnud, jäi kogu ümbrus kurvaks. Järvgi oli tõmbunud nagu loori taha ja laudadest kokkulöödud parv kalda ääres oli päris ükski. Kadunud olid kõik need hullavad inimlapsed, kes nädala kestel ta turjal ratsutasid. Kuid — vürav on lahti — „Kotkakodu“ ootab majalisi.

Noorte juhid, noorkotkad ja noorhaukad!

Teie alati aitlik sõber noorkotkluse tööpõllul on varsti jälle valmis Teid külastama! See on Teie vana hea tuttav: noorkotka tasku formaadis, ainulaadne käsiraamat

„Tarkusi noorkotkale“,

mis ilmub 2., uue ja täiesti ümbertöötatud trükina oktoobrikuu esimesel poolel. See vajaline raamat tahab olla kättesaadav iga-ühlele, makstes vaid 45 senti. Juhtidele presspankaantega 55 senti. Kõik tellimused tulevad saata aadressil: NK Tallinna Maleva staap, Tallinn, Kaarli 8. Tellimusi püüdke ära saata võimalikult kohe, sest raamatut trükitakse jällegi piiratud arvul ja pealegi on kogunenud juba rohkesti eeltellimusi.

NOORTE KOTKASTE JUHTIDE PÄEVAD

Võrus 27. ja 28. aug. s. a.

Laupäeval, 27. aug. toimus Võru „Kotkakodus“ Noortemagistrite Ajutise Keskuse üldkoosolek, millest võtsid osa ka HM noortenõunik hr. J. Maisma ja Noorte Kotkaste Vanem kol. J. Maide.

Koosolekut juhatas nmäg. K. Liping, protokollis nmag. E. Vardja.

Nmag. V. Hiire ettepanekul täiendati päevakorda punktiga „Noortemagistrite Ajut. Keskuse ümberkorraldamise küsimus“.

Järgmisena refereeris nmag. V. Hiir „Juhtkonna aktiveerimisest“, milline referaat on tervikuna toodud käesoleva numbril algul.

Juhtide ajakirja „Kotkas“ arendamisest refereeris nmag. R. Lahi, kes üldkokkuvõttes esitas järgmisi seisukohti:

Noorte Kotkaste organisatsioon kui suurim noorte koondis Eestis ei ole mõeldav ilma organisatsiooni välis- ja siseilmet ühtlustava, tegutsemisaluseid

Noortemagistrid „Kotkakodu“ trepil.

Ees: K. Liping, E. Vardja, M. Saari.

Keskm. rida: R. Lahi, V. Hiir, E. Tarn, A. Allik.

Tagum. rida: H. Agu, V. Kuiv, J. Udikas, A. Oha-ka, V. Pirsko.

Noortemagistrite Nõukogu tegevuse ülevaate esitas nmag. E. Tarn, selgitades, et nõukogu on 2 viimase aasta jooksul pidanud 7 koosolekut, kus seisukohti võeti järgmises küsimusis:

1. Noorte kotkaste üldlaager;
2. juhtide harjutuslaagrite kavad;
3. põhimääruste muutmise-ettepanekud;
4. instruktorite nõupidamiskoosolekud;
5. salgapealikute koolide õppekavad;
6. juhtide ajakirja arendamine;
7. Eesti Vabariigi XX aastapäeva pidustused (Noorte Kotkaste osas);
8. Kotkajahi märgi saajate ja tunnustusväljendite väljaandmise otsustamine.

andva ja ideed propageeriva juhtide ajakirjata. NK juhtide ajakiri „Kotkas“ on sel alal teinud tänuväärt tööd ja kujunenud piiratud võimaluste juures küllaltki tõhusaks abiliseks raskes noorte juhtimise töös. Oma ajakiri praegusel kujunemis- ja murrangu-ajajärgul omab eriti suurt väärtust. Seepärast tuleks:

a) malevate staapidel koostada kava, kuidas „Kotkas“ oma maleva piires viia kõikidesse üksustesse, hankida võimalikult suurem % tellijaid, koguda oma tegevuspiirkonnast kuulutusi ja muretseda toetusi ajakirja majandusliku külje kindlustamiseks;

b) NK Peastaabi tuleks kõigi abinõudega soodustada ja hõlbustada „Kotka“ toimetuse tööd, anda rohkem

Suvipäevadest osavõtjaid ja külalisi „Kotkakodu“ ees. Keskel NK Vanem kol. J. Maide, KT peasekretär prl. L. Pedaste ja HM noortenõunik hr. J. Maisma.

informatsiooni Peastaabi tegevusest ja kavatsusist, määrata senisest suuremal määral toetust, et kindlustada ajakirjale vajalikku tööjõudu ja väärtuslikumat kaastööd;

c) kõikidel kotkajuhtidel ja noortemagistritel senisest suuremal määral asuda isikliku kaastööga ja kaastöö hankimisega „Kotka“ sisulise külje töstmisele ja ajakohastamisele;

d) toimetusel välja töötada ajakirja kokukord, mille põhjal „Kotkas“ eralduks alluvusest Noortemag. Nõukogule ja omandaks iseseisva maleva õigused. Seega saaks ajakiri Noorte Kotkaste organisatsioonis kindlapiiridised tegutsemisalused ja kindlailmelise struktuuri, mis kõigiti kaasa mõjaks ajakirja toimetamisel tervete ja tugevate arenemisaluste kujunemisel.

Peale lõunavaheaega järgnesid ülaltoodud ettekannete kohta läbirääkimised, mis paiguti võtsid õige elava iseloomu.

Noortemagistrite Nõukogusse valiti noortemagistrid V. Hiir, E. Vardja, R. Lahi, V. Kulasalju ja E. Tarn.

Noortemag. Ajut. Keskuse ümberkorraldamise vajadusest ja kavatsustest sellel alal kõneles nmag. V. Hiir. Ettekannet ja küsimust laiemas ulatuses loodame käsitleda „Kotka“ oktoobrikuu numbris.

Üldkoosolek asus seisukohale, et ümberkorraldamine on vajalik ja kiireiselooline. Noortemagistrite Nõukogule tehti ülesandeks koostada Noortemagistrite Kogu kodukorra kava, saata see tutvumiseks kõigile noortemagistritele ja kotkajuhtidele, kelle arvamuste ja parandus-ettepanekute najal koostatakse lõplik kodukord. Kodukorra vastuvõtmine toimuks noortemagistrite üldkoosolekul võimalikult juba enne jõulusid.

Algatatud küsimuste all arutati mitmeid tegelikku töösse puutuvaid päeva-probleeme, nagu vanemate poiste organiseerimise, võistluste, laagrite jne. küsimusi.

Koosolek lõppes kell 19.00 ühislauluga „Kaunistagem eesti kodjad“.

* *
*

Laupäeva õhtul toimus „Kotkakodu“ lähedal männimetsa all lõkkeõhtu, millest võtsid osa kõik kohalviibivad noortemagistrid, kotkajuhid, malevate instruktorid ja huik Võru elanikke külalistena. Lõkkel viibisid ka HM noortenõunik hr. J. Maisma ja NK Vanem kol. J. Maide. Õhtu kujunes väga huviküllaseks. Erilist tähelepanu teenis kj. J. Nõu oma ettekannetega ja pantomiimidega, kes näis olevat üksinda suuteline täitma terve lõkkeõhtu kava.

* *
*

Pühapäeva hommikul korraldati veoautol ekskursioon Suur-Munamäele ja Rõugesse. Munamäe jalal peatuti Vabadussõjas langenute mälestussamba juures. Laudlidi: „Isamaa ilu hoiledes“.

Munamäe tipul käijaid ootas aga eespettumus, sest tippu piirava metsa töt-

tu ei saanud mäelt ümbrusele heita ühtki pilku. Vaadeldi siis ehituseolevat uut betoonist vaatetorni, mille kõrgus maapinnast ulatuvat valmissaamisel 24 meetrini. Seega jäi kõigile mäkeronijaile lohutuseks ainult see teadmine, et ollakse Suur-Munamäe tipul käinud. Selle eest kasutati aga tagasiõidul rohkesti Rõuge kiriku torni ülevaate saamiseks ümbruse kuppelmaastikust. Rõuges peatuti vastava tsere-mooniaga ka Vabadussõja mälestussamba juures, vaadeldi Ööbiku-orgu jne.

Teel tagasi vaadeldi Võrus dr. Fr. R. Kreutzwaldi mälestussammast ja maja.

* *
*

Pühapäeval, 28. aug. toimus peale „Kotkakodu“ avamist kohe malevate staabiliikmete koosolek. Koosolekut juhatas NK Vanem kol. J. Maide.

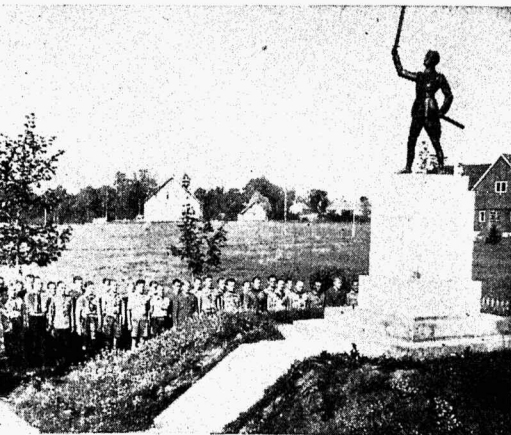
Koosolekul andis nmag. K. Liping lühikese seletuse organisatsiooni eelseisval tegevushooajal käsitlemisele tulevate alade kohta ja informeeris Peastaabi kavatsustest, mis teostamisele tuleksid eelseisva aasta kestes (vt. „NK tegevuskava“ käesolevas numbris).

Järgnevais läbirääkimisis peatuti pikemalt üldlaagri aja ja koha, propaganda ja muude akuutsemate küsimuste juures.

HM noortenõunik J. Maisma peatus oma huvitavas ettekandes lähemalt skautlike organisatsioonide päevaküsimuste juures. Erilist tähelepanu pühendas noortenõunik poiste isetegevuse, sõprade seltside ja skautlike organisatsioonide lähendamisküsimusele.

NK Peastaabi ülem J. Tedersoo informeeris koosolijaid olulisematest muudatustest uutes põhimäärustes.

Otsustati saata tervitustelegrammid Hr. Presidendile kui noorsoo-organisatsioonide patroonile, Peavanem hr. kindr. J. Laidonerile, KL Ülemale hr. kindr. J. Orasmaale, Haridusminister hr. kol. A.

Noorte Kotkaste juhid Rõuges Vabadussõjas langenute mälestussamba juures.

Kaitseliidu noorte üleriiklik laske- meistrivõistlus.

20. ja 21. augustil s. a. toimus Tallinas esimene üleriiklik laskemeistrivõistlus Kaitseliidu noortele. Kuna ka suur hulk noori kotkaid on tegutsenud vanemate poiste laskuringides, siis oli 150 esinenud Kaitseliidu noorest 85 laskurit noorte kotkaste ridadest. Pärnumaa, Saaremaa ja Võru Malevad olid oma esindusmeeskonnad koostanud isegi terveni noortest kotkastest.

Võistlustel tuli esikohale Tartu Maleva meeskond 2505 silmaga, teiseks Järva Maleva — 2472 silmaga ja kolmandaks Tallinna Maleva — 2406 silmaga.

Noorte 1938. a. meistriks tuli Juhani Tõnso Tartu Malevast 269 silmaga võimalikust 300-st. Temale järgnesid: 2. Peeter Laube Järva Malevast — 267 silmaga ja 3. Heino Ojakäär Pärnu Malevast — 265 silmaga.

Farimad laskurid-noorkotkad Kaitseliidu noorte üleriiklikul laskemeistrivõistlustel.

Üldse annetati 12 paremale laskurile auhinnana „Kalevipoeg“ KL Peastaabit.

Noortest kotkastest osutusid paremaiks: 1. Ilmar Kaal Saaremaa Malevast — 260 silmaga, 2. Endel Kuuskand Järva Malevast — 258 silmaga, 3. Aleksander Art Tartu Malevast 257 silmaga, 4. Viktor Liivoja Järva Malevast — 254 silmaga, 5. Orest Rüpp Saaremaa Malevast — 253 silmaga ja 6. Uno Haho Viru Malevast — 251 silmaga.

Kõigile kuuele anti auhinnana NK Peastaabi poolt „Vabadussõja ajalugu, I köide“.

Kuna noorte kotkaste laskuringid on tegutsenud sihikindlalt ainult ühe aasta, võib saavutustega kõigiti rahule jääda ja loota, et juba lähemate aastate jooksul võrsub meil noorte hulgast väarikaid järglasi meie kuulsaile laskursangareile.

Kol. J. Maide annab Kaitseliidu ülema esindajana auhinna üle parimale laskurile — noorkotkale Ilmar Kaalile, Saaremaa Malevast.

Jaaksonile ja HM Noorsoo ja Vabariidustöö Osakonna Direktorile hr. kol. Vellerinnale.

Võrust lahkusid kõik juhid õhtuste rongidega. Lahkumisel avaldati soovi, et selliseid kokkutulekuid tuleks korral-

dada igal aastal kestusega vähemalt 3 päeva. Lahkujad viisid kaasa tegutmiseks uut indu ja hoogu ja kõigepealt — teadmise, et nad pole mitte ükski.

R. L.

Igale noorele kotkale oma helklamp.

Kotkajuht J. Kipper.

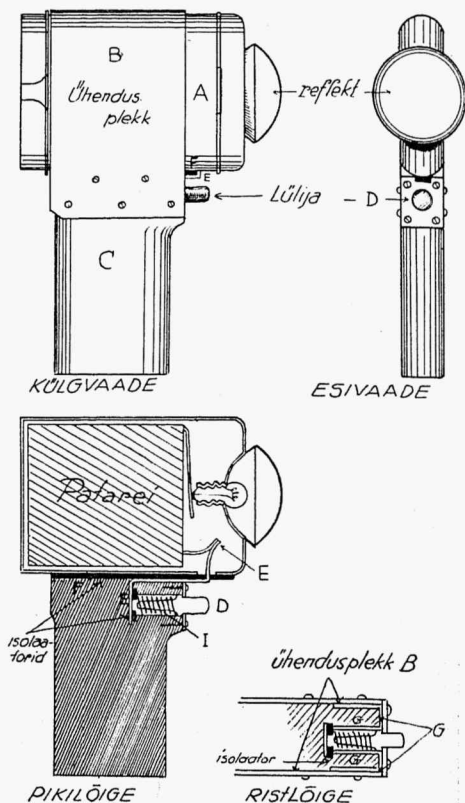
Side, eriti aga morsemärkide valitsemise on noorkotkalikus tegevuses tähtsamaid alu. Morse tundmist nõutakse kotkapoja katse sooritajailt, seda peavad oskama „Alati valmis!“ võistlustest osavõtjad, signalisti erikatse sooritajad jne.

Morsemärkide kirjutamise ja andmise õpivad poisid võrdlemisi kerge vaevaga. Sootuks teisiti on aga lugu morse vastuvõtmisega, lugemisega. See nõuab pidevat harjutamist. Harjutusteks on aga vaja vahendeid: heli- ja helkparaate. Aparaadid on kallid ja selletõttu puuduvad need enamikul rühmadel. On vähe ka sellest, kui neid on rühmal üks või paremal juhul kaks. Helklamp peab poisil olema käe ulatuses, nii et ta võiks seda kasutada, kui tal selleks aega ja huvi. Sellest järelдатuna peaks vähemalt igal salgale olema helklampide paar, veel enam — iga poiss peaks omandama oma helklambi.

Helklambi ostmiseks vaevalt poisil raha jätkub, kuid selle võib ta valmistada ise ilma suurema vaevata ja ainelise kuluta. Vajalik materjal selleks: 1) vana, otsas oleva klaasiga taskulamp (kõlbab ka päris vana ja roostetunud, millist enam taskulambina kasutada ei taheta), 2) $10 \times 6 \times 2$ cm lauaticike käepidemeks, 3) 20×6 cm plekki lambi ja käepideme ühendamiseks, 4) 1 vana taskulambi patarei (selle elektroodidest saame kontaktid, kaitsepapist isolaatorid), 5) 3 cm vask- või raudtraati, \varnothing 5 mm, lüliljaks, 6) 10 cm 0,2-mm terastraati lülilja vedruks ja 7) mõned väikesed kruvid või naelad.

Juuresolev joonis kujutab taskulambist valmistatud helklampi.

Taskulamp A on kinnitatud ühendusplekiga B puust käepideme C külge. Käepideme on varustatud lüliljaga D. Lülilja pesa põhja tuleb lambist kontakt E, mis on ühenduses patarei pluss-poolusega. Kontakti E ja lambi kesta vahel on iso-

laator F, et ei tekiks vooluringe. Lülilja pesast väljuvad kontaktid G, mis on tinaga joodetud ühenduspleki B külge; pesa põhjas on rööngakujuline isolaator H, et lülilja vedru I ja kontakti E vahel ei tekiks ühendust. Parema ühenduse saamiseks tuleb ühendusplekk B joota tinaga lambi kesta A külge.

Kui vajutame lüliljale D, tekib vooluring ja pirn hakkab helendama. Võttes näpu lüliljalt tõstab vedru lülilja kontaktist eemale, vool katkeb ja pirn kustub.

Sääraseid helklampe on Muhu „Vikerlaste“ merirühma liikmed endile valmistanud mitu ja need töötavad laitusetä.

Toimetusele saabub sagedasti mitmesuguseid noorsoo-organisatsioonide tööd kui ka otseselt meie oma organisatsiooni, tema juhtkonda ja päevaprobleeme käsitlevaid küsimusi ja järelepärimisi. Kuna suurem osa neist küsimusist omab üldist tähtsust, avame käesoleva numbriga nõuandepurka, kus sääraسته küsimustele võimalikult täielikud ja rahuldavad vastused püüame hankida.

Kõik küsimused ja järelepärimised palume läkitada „Kotka“ toimetusele, Võidu 10, Tartu, või otseselt tegevtoimetajale, Meltsiveski 28 — 1, Tartu.

Toimetus loodab, et sel teel suudetakse lahendada mõnigi küsimus, mille kallal juhtidel koha peal on tulnud pead murda ja vastuse hankimisega kaudsel teel hulk väärtuslikku aega kaotada.

Toimetus.

K ü s i m u s: Kust võib saada 1930.—1931. a. ilmunud „Noorte Kotkaste Peastaabi Teateid“ ja mis on nende hind?
H. K.

V a s t u s: „Noorte Kotkaste Peastaabi Teateid“ võite tellida Noorte Kotkaste Peastaabist, kus praegu nr. 1, 3, 4 ja 5 piiratud arvul saadaval. Nr. 2 trükk on otsas. Mõni aasta tagasi korraldas NK Sakalamäe Malev nr. 2 olulisemate osade järeltrüki. On võimalik, et seda veel NK Sakalamäe Maleva staabist võite saada.

Samuti on NK Peastaabist saadaval Noorte kotkaste lõkkestluste seeriad

NK Petseri Malev asus uue hooga tööle.

Maleva sügise tegevuse alguseks ja uute liikmete juurdeõmbamiseks korraldasid Petseri üksused kolm suuremat ettevõtet: öise luuremängu, lõkkeõhtu ja kergejõustiku õhtumiitingu.

Öine luuremäng kujunes osavõtjate arvult ootamatult suureks. Mängiti Tasujat ja ta meeste rünnakut Padise kloostri-le. Isegi vanemad juhid nakatusid mängupalavikust ja löid aktiivselt kaasa. Huvitav ja märgine maastik pakkus suurepäraseid lähenemis- ja tegutsemisvõimalusi. Kui eestlased olid vallutanud kloostri, ei tahtnud alanud laul kuidagi enam lõppeda.

Teise ettevõtte korraldati lõkkeõhtu koos kodutiitardega, mis meelitas kokku arvuka pealtvaatajaskonna. Meeldivaid numbreid kandsid ette poisid ja tüdrukud. Elati kaasa lõkkele kui ka ühislauludele. Lõket juhatas nmg. A. Ohaka.

Paar päeva hiljem korraldas Petseri Kotkaringi Spordiklubi kergejõustiku õhtumiitingu. Rohkearvuliste osavõtjate tõtu kujunesid tagajärjed üsna headeks. Purustati ka kolm maleva rekordit A-klassis. Uuteks saavutusteks märgiti kuulitõukes: R. Saarva (Patarei Ring) — 13,95 m; kettaheitel: R. Saarva — 36,50 m, ja 100 meetri jooksus: Ed. Uggur (Petseri Kotkaring) — 12,0 sek.

Noorkotkastele!

Suurim valik

skautlikku ja muud
noorsookirjandust

soovitab

Postimehe raamatukauplus
Tartu, Suurturg 16

Hinnakirjad tasuta!

nr. 1 — „Tööta hoolega“, nr. 2 — J. Pert, „Kooliõpilane Kask Eesti vabanduse koidikul“, ja nr. 3 — R. Lahti „Kotkapeeg Agu kirjad“.

„Peastaabi Teateid“ kui ka lõkkestluste seeriasse kuuluvaid brošüüre saadab NK Peastaap üksustele välja vastava soovi avaldamisel tasuta.

Töörakendusest skautlikes organisatsioonies.

„Eesti Kool“ nr. 6, 1938. a., tõi selle pealkirja all pikema kirjutuse noortemagister O. Randvee sulest. Kirjutuses on käsitletud ka 16—20-aastaste noorte organiseerimisküsimust.

NK Tartu Malev avab tegevushooaja.

Noorte Kotkaste Tartu Malev avab oma talvise tegevushooaja suurema piduliku koondusega Maleva saalis Kõlevi tän. teisip. 27. sept. s. a. kell 18.00. Kui ilm lubab, järgneb koondusele lõkkeõhtu Toomemäel.

Väljaandja: NK. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltn. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Kõpp, koolinõunik J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetus: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid R. Lahi (tegevtoimetaja), V. Hiir, K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetus-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 16, tel. 17-44.

Tellimishind: aastas kr. 1.50, 6 k. — kr. 0.80, 3 k. — kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti. Ajakiri ilmub 12 korda aastas.

Pildiraami- ja tapetiliistutööstus

Karl Lukk

Tartus, Võidu tän. 12.

Stiil-, ümmargused ja ovaalraamid igas suuruses. Kuld-, polituur- ja vakseeritud pildiraami- ja tapetiliistud. Sisse- raamid pildid.

Koolidele, Noorte Kotkaste, Kaitseliidu, Kodutü- tärde ja Naiskodukaitse üksustele hinnaalandus.

Oktoobris ilmub „KOTKA“ kirjas- tusel noortemagistrite A. Ohaka ja R. Lahi koostatud

„Pesakotka katse“

2. täiendatud trükk.

Eeltellimused saata:

Ajak. „KOTKAS“ Võidu 10, Tartu

J. BLUM'i

kõige vanem

MUUSIKARHSTADE TÖÖSTUS

Asut. 1875. a. Tartus, Võidu tän. 9.

Valmistab ja soovitab gitarre, mandoliine, harmoonikaid, ba- jaane, klaveriharmoonikaid, kand- leid, viiuleid, nende üksikosi ja keeli. Samas ka parandatakse as- jatundlikult igasuguseid muusika- riistu.

Õ./K. „KOOLIVARA“

Täiuslikum ladu õppe-
ja käsiraamatuid,

õppeabinõud.

Raamatukõitmine.
Näidendite laenukogu.
Tellimised nii kodu-
kui väliskirjandusele.

TARTUS, VÕIDU TÄN. 10.

TELEF. 8-29.

POSTI JOOKSEV ARVE NR. 2246.

„Tinto“

kooliioonlaud

seitsmeks eriatstarbeks.

Metallist:

Tindijoonlaud.
Käsitööjoonlaud.
Pliiatsijoonlaud.
Pintslijoonlaud.
Plaanistamisjoonl.
Täpne mõõtmisjoonl.
Paberirebija.

„Tinto“ maksab:

Nr. 1 20 cm lihtne	15 senti
Nr. 2 20 cm pidemega	25 „
Nr. 3 30 cm	35 „

Riigi pimedate-asutused Tartus

Kauplus, Narva tän. 101. Telefon 9-24.

Soovitame iga liiki põranda-, tänava-, käsi-,
pesu-, küüne-, küürimise-, kannu-, meierei-,
poonimise-, kloseti-, saapa-, riide-, lae-, tõrva-,
pudeli-, lambi-, hobuse-, looma- jne.

harju, jalamatte, korve.

Müük suurel ja väikesel arvul.

Ostame jõhvi, lakka, harjast ja pajuvitsu.

Uudissari teotahelisele noorusele!

Mehed, maad ja mered

Toimetus: Edgar Kant, Tartu Ülikooli prorektor ja majandusgeograafia professor. Hans Kauri, Zooloogia instituudi assistent, Ants Laasi, mag. sc. nat.

MEHED, MAAD JA MERED toob maailmakuulsate avastajate ja loodusuurijate elukäigu, töö ja retkede kirjeldusi elavas, lihtsas ja huvitavas sõnastuses.

MEHED, MAAD JA MERED pakub erakordset põnevat, kuid ühtlasi ülimal määral õpetlikku lugemisvara.

MEHED, MAAD JA MERED kirjeldab inimvaimu tungi maailma avarustesse, rahutut taht avastada looduse saladusi ja inimese igavest võitlust ürgse loodusega.

MEHED, MAAD JA MERED on kirjandus kõigi nende jaoks, kes tahavad paremini tunda maailma ning kes mõistavad tundmata kauguste võlu.

Mehed, maad ja mered

sisaldab **10** köidet **9** autorilt:

Sven Hedin: Minu elu maadeavastajana I—II.

Richard Evelyn Byrd: Lendurid kuuenda maailmajao kohal.

Sir Francis Younghusband: Looduse süda. Uurimisretk Himaalaja mäestikku.

Jon. L. Idriess: HODOO. Moodsa uurimis- ja kullakaevamis-ekspeditsiooniga Kesk-Austraalia südamesse.

W. Beebe: 923 meetrit meresügavusse.

Fridtjov Nansen: Suuskadel läbi Gröönimaa.

M. Johnson: Simba. Raamat Aafrika loodusest ja metsloomadest.

H. W. van Loon: Mehed ja mered. Seitse tuhat aastat meresõitu.

Thomas Daring: Loodusvarade jahil.

Terve sari sisaldab üle **3000** lk. teksti, peale selle **200**

eritahvlit kriitpaberil. Esimesed köited ilmuvad lähemal

ajal. Sari viiakse lõpule 1939. a. esimestel kuudel.

Ettetellimine soodustatud hindadega:

Kr. **24.**— kohemaksetavas rahas;

Kr. **27.**— järelmaksuga (tasudes tellimise andmisel Kr. 3.— ja iga köite kättesaamisel Kr. 2.40).

Üksikmüügil kujuneb sarja kuuluvate raamatute koguhinnaks Kr. 36.—

KIRJASTUS O.-Ü. „LOODUS“

TARTU, Ülikooli 18, telefon 4-35.

TALLINN, Kinga 6, telefon 411-92.

Posti jooksev arve nr. 2055.